

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/172/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117234083
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:6117234083.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Branislav Král a JUDr. Michaela Krajčová, v spore žalobkyne: M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, G., právne zast.: JUDr. Marek Morochovič, advokát, so sídlom Krížna 56, Bratislava, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zast.: JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o zaplatenie 4.032,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 16Csp 21/2018-134 zo dňa 21.02.2019, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 16Csp 21/2018-134 zo dňa 21.02.2019 **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 16Csp 21/2018-134 zo dňa 21.02.2019 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 4.032,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% p.a. zo sumy 4.032,00 Eur odo dňa 08.03.2017 do zaplatenia, všetko spolu do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalobkyňa sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní sp. zn. 12Up/291/2017 domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 4.032,00 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnila tým, že v cestovnej kancelárii Fantravel s.r.o. zakúpila dňa 09.12.2015 uzatvorením zmluvy o obstaraní zájazdu letecký zájazd s ubytovaním pre 3 osoby na Kubu v termíne 25.12.2015 - 07.01.2016 za cenu 4.032,00 Eur. Cenu zájazdu zaplatila platbami dňa 31.08.2015 v sume 999,00 Eur, dňa 16.09.2015 v sume 999,00 Eur a 227,00 Eur, dňa 21.09.2015 v sume 227,00 Eur, dňa 14.12.2015 v sume 354,00 Eur a dňa 21.09.2015 v sume 1.2226,00 Eur. Cestovná kancelária bola povinne zmluvne poistená pre prípad úpadku u žalovaného od 01.12.2015 do 30.11.2016 poistnou zmluvou číslo XXXXXXXXXXXX. Zájazd sa v dojednanom termíne neuskutočnil pre platobnú neschopnosť cestovnej kancelárie, ktorá to zverejnila na svojom webovom sídle koncom roka 2015. Žalobkyňa cestovnú kanceláriu vyzvala listom zo dňa 29.01.2016 na vrátenie ceny zájazdu. Cestovná kancelária na výzvu žalobkyne nereagovala. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody z poistenia zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie u žalovaného, ktorý bol poisťovateľom pre prípad úpadku cestovnej kancelárie a to dňa 07.03.2016. Žalovaný odmietol vyplatiť žalobkyni poistné plnenie s odôvodnením, že v dobe trvania poistenia poisťník Fantravel s.r.o. neoznámil vznik škodovej udalosti, neposkytol potrebnú súčinnosť, nepredložil doklady, čím poisťovni neumožnil vykonať potrebné šetrenie na posúdenie či ide o poistnú udalosť a aká je výška škody, že v dobe trvania poistenia nebol preukázaný úpadok, v dôsledku ktorého by bol preukázaný nárok klienta na poistné plnenie a že neexistencia právneho základu resp. nepreukázanie

právne relevantnými dôkazmi, že v dobe poistenia došlo k poistnej udalosti teda k úpadku poistníka a vzniku škody. Žalobkyni ako objednávateľovi zájazdu a poistenému zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, ktorú so žalovaným ako poisťovateľom uzavrel poistník Fantravel s.r.o. vzniká nárok na poistné plnenie v prípade kumulatívne splnených podmienok, ktoré musia nastať v poistnej dobe t.j. do 01.12.2016 a to uzatvorenie zmluvy o zájazde, zaplatenie ceny zájazdu, neuskutočnenie zájazdu, úpadok cestovnej kancelárie a nevrátenie ceny zájazdu. Podľa žalobkyne nebolo medzi stranami sporné, keď žalovaný nenamietal, že v poistnej dobe došlo k uzatvoreniu zmluvy o zájazde, že bola zaplatená cena zájazdu, že zájazd sa neuskutočnil a že cestovná kancelária cenu neuskutočneného zájazdu klientovi nevrátila. Spornou skutočnosťou ostalo či bola cestovná kancelária, dlžník v poistnej dobe v úpadku. Úpadok je objektívny stav, ktorý nastáva nezávisle na rozhodnutí súdu teda rozhodnutí konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu, nakoľko rozhodnutie konkurzného súdu nemá konštitutívny charakter k zisteniu či nastal úpadok a nastáva aj nezávisle od aktivity dlžníka, teda bez ohľadu či dlžník podá na seba návrh na vyhlásenie konkurzu alebo ho iba deklaruje a nezávisle od aktivity veriteľa, podania návrhu na konkurz. Dlžník je v úpadku ak je platobne neschopný alebo je v predĺžení. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a vyrovnaní je platobne neschopným ten, kto nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Platobne neschopný je ten u koho sú kumulatívne splnené podmienky a to existencia aspoň 2 záväzkov 30 dní po lehote splatnosti, existencia aspoň 2 veriteľov s pohľadávkami voči dlžníkovi 30 dní po lehote splatnosti a objektívna neschopnosť dlžníka plniť tieto pohľadávky. Žalobkyňa mala za neuveriteľné tvrdenie žalovaného, že vykonala šetrenie na zistenie úpadku (platobnej neschopnosti) z verejne dostupných zdrojov, ktoré by to osvedčovali, ale napriek jej snahe sa jej nepodarilo zabezpečiť takéto podklady a to z dôvodu, že z verejných zdrojov je zrejmé, že cestovná kancelária má od 20.10.2015 dlh na sociálnom poistení 160,15 Eur, od 21.11.2015 dlh na verejnom zdravotnom poistení 327,80 Eur, od 27.02.2017 daňový nedoplatok 300,00 Eur. Cestovná kancelária má viacero veriteľov zo strany ďalších klientov, ktorí si u nej zakúpili zájazd, ktorý sa neuskutočnil. Túto neschopnosť cestovnej kancelárie plniť svoje pohľadávky viac ako dvom veriteľom s viac ako 2 pohľadávkami po dobu viac ako 30 dní je možné označiť ako objektívnu, lebo trvá dlhší čas t.j. od konca roka 2015 a nie je len prechodná. K obrane žalovaného, že cestovná kancelária neoznámila vznik škodovej udalosti a neposkytla potrebnú súčinnosť, nepredložila doklady čím neumožnila žalovanému, poisťovni, šetrenie potrebné na posúdenie či ide o poistnú udalosť a aká je výška škody. Žalobkyňa uviedla, že poistnú zmluvu uzavrela cestovná kancelária s poisťovňou (žalovaným) v prospech tretieho - poisteného (žalobkyne), ktorý sa stal zmluvnou stranou poistenia zájazdu uzatvorením zmluvy o obstaraní zájazdu. Vzťah medzi poisťovňou, cestovnou kanceláriou (dlžníkom) a objednávateľom zájazdu (klientom), je vzťahom poistiteľ - poistný - poistený. Občiansky zákonník a Všeobecné poistné podmienky poisťovne každej strane poistnej zmluvy určujú práva a povinnosti. Žalobkyňa ako poistená si svoje zákonné a zmluvné povinnosti splnila, keď písomne oznámila poisťovni bez zbytočného odkladu, že nastala poistná udalosť. Poistník (Fantravel s.r.o.) si svoje zákonné a zmluvné povinnosti nesplnil, neposkytol súčinnosť, vysvetlenie, podklady k posúdeniu poistnej udalosti. Poistený a poistník však majú vo vzťahu k poisťovni ohľadne poistnej udalosti samostatné práva a povinnosti, ktoré nie sú zákonne a ani zmluvne vzájomne podmienené či inak vzájomne závislé. Nesplnenie povinnosti poistníkom voči žalovanému ako poisťovni nemá vplyv na vznik nároku poisteného (žalobkyne) na poistné plnenie a nemôže mu byť ani na škodu. Poisťovňa je zo zákona oprávnená a aj povinná vykonať vlastné šetrenie potrebné na posúdenie, či ide o poistnú udalosť a aká je výška škody a nemôže poistenému (žalobkyni) odmietnuť plnenie len z dôvodu, že poistník požadovanú súčinnosť neposkytol. Nárok žalobkyne voči žalovanému je daný i napriek tomu, že dlžník Fantravel s.r.o. neposkytol žalovanému súčinnosť, nebol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu, nakoľko nesúčinnosť cestovnej kancelárie nemá zákonný a ani zmluvný základ pre odmietnutie plnenia žalobkyni - poistenému, ktorý nie je totožnou osobou s dlžníkom resp. súčinnosť dlžníka nie je zákonnou ani zmluvnou podmienkou poskytnutia poistného plnenia poistenému teda žalobkyni. Podanie návrhu na konkurz tiež nie je zákonná a ani zmluvná podmienka pre vznik poistnej udalosti z poistenia zájazdu, či pre poskytnutie plnenia poistenému, tou je úpadok dlžníka ako objektívny stav. Do omeškania so zaplatením žalovanej sumy sa žalovaný dostal dňom 07.03.2017, dňom kedy žalovaný datoval svoje písomné vyjadrenie, ktorým žalobkyni odmietol poskytnúť poistné plnenie.

3. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal dňa 9.10.2017 platobný rozkaz č. k. 12Up/291/2017-0, v ktorom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní od doručenia platobnému rozkazu istinu 4.032,00 Eur s úrokom z omeškania 5,00% ročne zo sumy 4.032,00 Eur od 08.03.2017 do zaplatenia a trovy konania a trovy právneho zastúpenia alebo podať v tej istej lehote odpor.

4. Žalovaný proti platobnému rozkazu podal dňa 26.10.2017 odpor s vecným odôvodnením s tým, že nárok žalobkyne neuznáva a považuje ho za nedôvodný. Žalovaný namietol neplatnosť poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, od ktorej žalobkyňa odvodzuje svoj nárok voči žalovanému. Žalovaný mal za to, že v zmysle platnej právnej úpravy de iure nedošlo k platnému uzavretiu poisťnej zmluvy a to z dôvodu, že za Fantravel s.r.o. konala a podpisovala neoprávnená osoba. Poisťná zmluva bola podpísaná prostredníctvom údajného konateľa spoločnosti Fantravel s.r.o., pána Sylvestera Osazue Odiase dňa 07.11.2015, pričom však ku dňu 01.11.2015 bol jediným konateľom Miklós Dima. Keďže poisťnú zmluvu podpísala neoprávnená osoba je poisťná zmluva absolútne neplatná s účinkami ex tunc a nie je daná pasívna legitímácia žalovaného v danom konaní. Okrem vznesenej námietky absolútnej neplatnosti poisťnej zmluvy žalovaný poukázal na skutočnosť, že nebol relevantným spôsobom preukázaný skutočný a reálny úpadok Fantravel s.r.o., keď tento bol zo strany žalobkyne len prezumovaný. Voči Fantravel s.r.o. nebolo začaté konkurzné konanie, v ktorom by sa reálne posudzovala otázka majetkových pomerov a teda existencia resp. neexistencia jej úpadku resp. k akému dátumu. Fantravel s.r.o. neposkytol žalovanému súčinnosť, na základe ktorej by bolo možné relevantným spôsobom posúdiť majetkové pomery za účelom riadneho zistenia existencie/neexistencie úpadku a tým aj prípadného vzniku poisťnej udalosti. Žalovaný mal za to, že na riadne posúdenie skutočnosti existencie alebo neexistencie úpadku na strane Fantravel s.r.o. je oprávnený iba príslušný konkurzný súd, prípadne ním menovaný predbežný správca, ktorý bude mať prístup k majetkovým a finančným údajom spoločnosti Fantravel s.r.o. a bude schopný riadnym spôsobom zistiť, či uvedená spoločnosť skutočne nie je schopná plniť svoje záväzky a že tieto iba bez riadneho dôvodu plniť odmieta, prípadne, že hodnota splatných pohľadávok prekračuje hodnotu jej majetku. Podľa žalovaného evidencie dlhu na sociálnom poistení, všeobecnom zdravotnom poistení a daňového nedoplatku príslušných úradov bez prístupu k účtovným a finančným dokladom spoločnosti nemôže sama o sebe preukazovať skutočnosť vzniku úpadku. Žalovaný vzhľadom na neposkytnutie súčinnosti zo strany Fantravel s.r.o. nemal možnosť overiť si skutočnosti týkajúce sa krytia splatných peňažných záväzkov finančným majetkom v zmysle § 1 ods. 1 Vyhľadávky č. 643/2005 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti a predĺženia. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii pri posudzovaní otázky existencie/neexistencie predĺženia dlžníka sa vychádza z účtovných záznamov dlžníka, bez poskytnutia ktorých nie je možné mimo konkurzného konania stanoviť existenciu predĺženia u samotného dlžníka. Žalovanému neboli zo strany Fantravel s.r.o. predložené dokumenty, na základe ktorých by bolo možné posúdiť otázku skutočného predĺženia. Nebolo ani preukázané, že v predĺžení skutočne aj je. Žalovaný tiež poukázal na nezrovnalosti týkajúce sa otázky samotného poukázania žalobkyne označenej platby zo dňa 20.08.2015 vo výške 1.798,- Eur, keď z predloženého potvrdenia vyplýva, že táto úhrada nebola poukázaná na účet Fantravel s.r.o. v zmysle zmluvy o obstaraní zájazdu. Žalovanému nebolo zrejmé o aký účet sa jedná, na ktorý boli finančné prostriedky žalobkyňou uhradené. K výške uplatnených nárokov žalovaný uviedol, že suma 4.032,00 Eur, ktorej zaplata sa žalobkyňa domáhala titulom výplaty poisťného plnenia je sumou, ktorú mala žalobkyňa zaplatiť spoločnosti Fantravel s.r.o. v súvislosti s objednaným zájazdom na Kubu v termíne 25.12.2015 - 07.01.2016. Aj v prípade, ak by žalobkyňa aj mala nárok na výplatu poisťného plnenia, v zmysle čl. 10 ods. 5 VPP by tak poisťné plnenie nepredstavovalo žalovanú sumu 4.032,- Eur, ale iba pomernú časť uvedenej sumy zodpovedajúcu pomeru celkovo uplatnených nárokov klientov Fantravel s.r.o. a dojednanej poisťnej zmluvy, ktorá v tom čase zodpovedala hodnote cca 16,17% (125.000 Eur k 773.037 Eur). V zmysle čl. 3 poisťnej zmluvy bola dohodnutá suma vo výške 125.000 Eur. Žalovaný evidoval v súvislosti s avizovanými správami o úpadku spoločnosti Fantravel s.r.o. spolu 429 prihlásených žiadateľov o poskytnutie poisťného plnenia s celkovou sumou uplatnených nárokov vo výške 773.037,00 Eur, z toho 375 žiadateľov, ktorí si uplatnili uvedené nároky do konca mesiaca január 2015. Na základe uvedeného by tak aj v prípade preukázania skutočného nároku na poisťné plnenie malo toto poisťné plnenie v prípade žalobkyne predstavovať nie ňou uplatňovanú sumu 4.032,00 Eur, ale maximálne sumu 651,97 Eur. Žalovaný tiež namietol žalobkyňou uplatnené úroky z omeškania, keď žalovaný sa nemohol dostať do omeškania s plnením voči žalobkyňi, nakoľko do dnešného dňa nebol relevantne preukázaný úpadok spoločnosti Fantravel s.r.o. a nemohol ukončiť šetrenie uvedenej udalosti s poskytnutím poisťného plnenia.

5. Žalobkyňa podala vyjadrenie k odporu žalovaného a navrhla pokračovať v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku a zároveň oznámila, že na podanej žalobe trvá v celom rozsahu. S námietkami žalovaného sa nestotožnila. Žalobkyňa uviedla, že námietka neplatnosti poisťnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným a cestovnou kanceláriou Fantravel s.r.o. (dlžníkom) je nedôvodná. Žalobkyňa uviedla, že žalovaný v inom obdobnom spore týkajúcom sa žalobcu Ing.

Dananai, sp. zn. 10Up 156/2017 uviedol, že pri podpise poisťnej zmluvy dňa 07.11.2015, mu Sylvester Osazue Odiase predložil výpis z obchodného registra Fantravel s.r.o. zo dňa 06.11.2015, pričom z obsahu vyjadrenia v odpore žalovaného je zrejmé, že žalovaný v čase podpisu poisťnej zmluvy nemal žiadnu pochybnosť o tom, že pán Sylvester Osazue Odiase je konateľom spoločnosti oprávneným za spoločnosť konať samostatne a poisťnú zmluvu podpísal a prijal zaplatené poisťné. Žalovaný bol teda v dobrej viere v tom, že osoba Sylvester Osazue Odiase je v čase podpisu poisťnej zmluvy konateľom spoločnosti. Prvýkrát túto skutočnosť vytkol až v tomto konaní a to až po tom čo nahliadol do zbierky listín obchodného registra. Dobromyseľnosti žalovaného v čase podpisu poisťnej zmluvy nasvedčuje aj tá skutočnosť, ako to vyplýva z výpisu z obchodného registra spoločnosti Fantravel s.r.o., že dňa 31.10.2015 sice zanikla Sylvestrovi Osazue Odiase funkcia konateľa spoločnosti a od 1.11.2015 táto vznikla Miklósovi Dima, ale tieto zmeny boli v obchodnom registri prístupnom na internete zapísané a zverejnené až 16.01.2016, pričom k zverejneniu v obchodnom vestníku došlo až dňa 20.1.2016. V čase podpisu poisťnej zmluvy bol v obchodnom vestníku i obchodnom registri ako jediný konateľ spoločnosti Fantravel s.r.o. zapísaný a zverejnený Sylvester Osazue Odiase, ktorý aj podpísal poisťnú zmluvu. Žalobkyňa poukázala na ustanovenie § 27 Obchodného zákonníka a uviedla, že rozhodnutie obchodného registra o zápise zmeny štatutárneho orgánu spoločnosti má deklaratórny charakter. Aj pri tomto zápise však nastávajú všeobecné účinky voči tretím osobám zverejnením zápisu v obchodnom vestníku. Na rozdiel od právotvorných zápisov však účinky deklaratórnych zápisov môžu nastať už dňom, kedy zapísaná osoba rozhodla o zmene určitej skutočnosti a oznámila túto skutočnosť tretej osobe, prípadne tretia osoba sa o zmene dozvedela zo zbierky listín. Ak nie sú určité skutočnosti do obchodného registra zapísané a zapísané by mali byť, je pre posúdenie postavenia tretích osôb, ktoré konali v dobrej viere zapísaných skutočností, právne relevantný stav vyplývajúci z obchodného registra. Z tohto dôvodu je preto námietka neplatnosti poisťnej zmluvy nedôvodná. K námietke žalovaného ohľadne nepreukázania úpadku cestovnej kancelárie spoločnosti Fantravel s.r.o. žalobkyňa zopakovala svoje odôvodnenie úpadku spoločnosti Fantravel s.r.o. uvedené v žalobe a na viac uviedla, že sám žalovaný uvádza, že v súvislosti so spoločnosťou Fantravel s.r.o. eviduje 429 žiadostí o poisťné plnenie z dôvodu úpadku cestovnej kancelárie s celkovou uplatnenou sumou 773 037,00 Eur, z toho 375 žiadateľov si nároky uplatnilo do konca januára 2016. Všetci títo žiadatelia sú veriteľmi spoločnosti Fantravel s.r.o. Žalobkyňa tiež poukázala na zverejnenie oznamu o platobnej neschopnosti dlžníkom na svojom webovom sídle www.fantravel.sk. O objektívnej neschopnosti dlžníka plniť svoje záväzky by mohol svedčiť aj fakt, že bol aj vyššie uvedenými veriteľmi vyzývaný na zaplatenie dlhu, na ktoré nereagoval. Vo vzťahu k námietke žalovaného ohľadne úhrad žalobkyne uviedla, že vykonanie úhrad v prospech cestovnej kancelárie bolo preukázané doloženými dokladmi a okrem bankových potvrdení o platbe tiež potvrdením cestovnej kancelárie v zmluve o vykonaní zájazdu. K namietanej výške uplatneného nároku žalovaným žalobkyňa uviedla, že žalovaný doteraz žiadnemu poškodenému poisťné plnenie neplnil a teda ňou namietaná pomernosť plnenia pre žalobkyňu či poradie uspokojovania je nedôvodná.

6. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že dňa 09.12.2015 spoločnosť FANTRAVEL s.r.o. ako obstarávateľ uzatvorila so žalobkyňou ako objednávateľom Zmluvu o obstaraní zájazdu, destinácia Kuba v termíne 25.12.2015 - 07.01.2016, doprava letecky, ubytovanie Gran Caribe Club Kawama *** pre tri osoby za cenu spolu 4.032,00 Eur. Podľa Zmluvy o obstaraní zájazdu bola žalobkyňou dňa 22.09.2015 zaplatená záloha v sume 3.678,00 Eur a doplatok v sume 354,00 Eur mal byť zaplatený do 11.12.2015. V Zmluve bolo uvedené, že CK Fantravel s.r.o. je poistená voči insolventnosti v poisťovni Kooperativa a.s. Z poisťnej zmluvy číslo 169 9000015 pre poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie uzavretej medzi poisťiteľom KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group a spoločnosťou FANTRAVEL s.r.o. ako poisťníkom dňa 07.11.2015, ktorú predložil žalovaný vyplýva, že žalovaný s poisťníkom cestovnou kanceláriou uzatvoril podľa § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka poisťnú zmluvu, ktorá spolu so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie tvorí neoddeliteľný celok. Poistenie bolo dojednané na dobu určitú od 01.12.2015 do 30.11.2016. Poisťné riziko bolo dojednané na poisťnú sumu 125.000 Eur. Poistenie bolo dojednané pre prípad, kedy poisťník z dôvodu svojho úpadku a) neposkytne poistenému dopravu z miesta pobytu v zahraničí do miesta plánovaného skončenia zájazdu alebo Slovenskej republiky, ak je táto doprava súčasťou zájazdu, b) nevráti poistenému zaplatený preddavok, alebo cenu zájazdu v prípade ak sa zájazd neuskutočnil, c) nevráti poistenému rozdiel medzi zaplatenou cenou zájazdu a cenou čiastočne poskytnutého zájazdu v prípade ak zájazd bol poskytnutý iba sčasti. Zájazd sa v dojednanom termíne neuskutočnil pre platobnú neschopnosť cestovnej kancelárie, ktorá to zverejnila na svojom webovom sídle koncom roka 2015, keď uviedla, že na spoločnosť Fantravel s.r.o. bol na príslušnom súde zo strany veriteľov podaný návrh na vyhlásenie konkurzu a z toho dôvodu,

je nútená vyhlásiť platobnú neschopnosť. Poistenie pre prípad úpadku rieši poisťovňa Kooperativa, a.s. Oprávnené požiadavky na refundáciu je potrebné zaslať do poisťovne. Žalobca si listom zo dňa 07.03.2016 uplatnil u žalovaného ako poisťovateľa nárok na náhradu škody z poistenia zájazdu pre prípad úpadku cestovnou kanceláriou.

7. Súd prvej inštancie spor právne posúdil podľa § 741a, § 741b ods. 3, § 788 ods. 1, § 797 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 799 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka; § 33 ods. 5, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 11 ods. 2, ods. 4, ods. 5 zákona č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

8. Spornou skutočnosťou medzi stranami sporu ostala otázka úpadku cestovnej kancelárie, obstarávateľa zájazdu, ktorý ako poistník mal so žalovaným ako poisťovateľom uzatvorené poistenie pre prípad úpadku cestovnej kancelárie. Súd prvej inštancie mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že na strane cestovnej kancelárie, obstarávateľa zájazdu, ktorý mal so žalovaným v zmysle zákona uzatvorené poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie došlo k úpadku, teda k situácii kedy mal ako poistník viac veriteľov a nie je schopný 30 dní po lehote splatnosti plniť svoje záväzky. Uvedené vychádza z Článku 2 bod 4 Všeobecných poistných podmienok pre povinné zmluvné poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie (ďalej len VPP). Z predložených listinných dokladov jednoznačne vyplynulo, že spoločnosť Fantravel s.r.o., poistník mal a má preukázateľne dlh na všeobecnom zdravotnom poistení, keď Všeobecná zdravotná poisťovňa eviduje voči iba za obdobie od 01/2015 do 12/2016 nedoplatok vo výške 1.745,98 Eur, Sociálna poisťovňa za uvedené obdobie eviduje nedoplatok vo výške 914,72 Eur a Daňový úrad Bratislava nedoplatok vo výške 300 Eur pričom daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie roku 2015 a 2016 spoločnosť ani nepodala. Obstarávateľ zájazdu má tiež viacero veriteľov zo strany ďalších klientov, ktorí si zakúpili zájazdy, ktoré sa neuskutočnili, čo žalovaný nesporeoval, sám poukázal na to, že v súvislosti so spoločnosťou Fantravel s.r.o. eviduje 429 žiadostí o poistné plnenie z dôvodu úpadku cestovnej kancelárie. Žalovaný podmieňoval poskytnutie plnenia vyhlásením konkurzu na majetok obstarávateľa zájazdu, pričom však nepreukázal, že práve táto skutočnosť podmieňuje poskytnutie poistného plnenia v zmysle uzavretej poistnej zmluvy. Zo žiadnych zákonných ustanovení a ani z poistnej zmluvy nevyplýva, že žalovaný ako poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie objednávateľovi zájazdu len za podmienky, keď konkurzný súd vyhlási konkurz. Objednávateľovi zájazdu, žalobkyni, v zmysle zákonných ustanovení, konkrétne § 9 zákona č. 281/2001 Z.z. vzniká právo na poistné plnenie v prípade, keď cestovná kancelária z dôvodu svojho úpadku nevráti objednávateľovi zaplatenú cenu zájazdu v prípade, že sa zájazd neuskutočnil. Vo VPP je pojem úpadok definovaný ako situácia kedy má poistník viac veriteľov a nie je schopný 30 dní po lehote splatnosti plniť svoje záväzky. Práve z dôvodu ochrany objednávateľa zájazdu je poistenie cestovnej kancelárie pre prípad jej úpadku povinné. Poistná zmluva uzavretá medzi obstarávateľom zájazdu (cestovnou kanceláriou) a poisťiteľom (žalovanou) zaručuje objednávateľovi zájazdu (žalobkyni) poistné plnenie v prípade, keď cestovná kancelária z dôvodu svojho úpadku okrem iného nevráti cenu zájazdu ak sa zájazd neuskutoční. Súd prvej inštancie sa tiež nestotožnil s obranou žalovaného, že poistné plnenie nebolo možné poskytnúť tiež z dôvodu, že obstarávateľ zájazdu poistník neposkytol žalovanému ako poisťovateľovi žiadnu súčinnosť, že na jeho výzvy nijakým spôsobom nereagoval a vznik poistnej udalosti ani neoznámil. Nečinnosť cestovnej kancelárie, spoločnosti Fantravel s.r.o. teda poistníka nemôže v žiadnom prípade byť na ujmu žalobkyne ako poisteného a nemôže mať vplyv na uspokojenie jej nároku. Zo žiadnych zákonných ustanovení a ani VPP nevyplýva, že poskytnutie poistného plnenia je podmienené aktivitou poistníka. Objednávateľ zájazdu, ktorý bol poškodený práve v dôsledku neuskutočnenia už zaplateného zájazdu má právo na uspokojenie svojho nároku priamo proti poisťovateľovi (žalovanému) a to bez ohľadu na skutočnosť, či vznik poistnej zmluvy poistník teda cestovná kancelária, ktorá nespĺnila zmluvu o zájazde toto poisťiteľovi oznámila či nie, nakoľko v opačnom prípade by bol popretý samotný zmysel existencie poistného vzťahu. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného, že nie je daná jeho pasívna legitimácia v spore, nakoľko poistná zmluva č. 6587076983 zo dňa 07.11.2015, od ktorej žalobkyňa odvodzuje svoj nárok voči žalovanému je absolútne neplatná, keď túto za poistenú cestovnú kanceláriu spoločnosť Fantravel s.r.o. podpísala neoprávnená osoba, osoba, ktorá v čase jej podpísania (07.11.2015) nebola konateľom spoločnosti, súd prvej inštancie uvádza, že ani s týmto tvrdením žalovaného sa nestotožnil. Súd prvej inštancie mal za to, že na tvrdenie žalovaného ohľadne neplatnosti poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXX (XXX XXXXXXXX.) zo dňa 07.11.2015 v dôsledku jej nepodpísania konateľom spoločnosti Fantravel s.r.o., ktorým v tom čase bol Miklós Dima, nie je možné prihladiť. Poistná zmluva číslo 169 9000015 pre poistenie zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie zo dňa 07.11.2015 bola uzavretá žalovaným

v zastúpení Mag. Regina Ovesny-Straka, generálna riaditeľka a predsedníčka predstavenstva Mgr. Zdeno Gossáni, člen predstavenstva a poisťníkom Fantravel s.r.o. v zastúpení Sylvester Osazue Odiase, pričom zo zmluvy nevypláva, že menovaný konal za spoločnosť Fantravel s.r.o. ako konateľ. Pri mene zástupcu spoločnosti Fantravel s.r.o. nebola uvedená funkcia a teda menovaný konal ako zástupca uvedenej spoločnosti. Zástupca spoločnosti bol identifikovaný menom a keďže zmluva bola podpísaná oboma stranami, žalovaný aj prijal poistné (táto okolnosť nebola sporná) má súd prvej inštancie za to, že bolo na žalovanom preukázať, že práve táto osoba nebola ako prípadne splnomocnený zástupca spoločnosti oprávnená za spoločnosť zmluvu podpísať, teda že išlo o splnomocneného zástupcu, o osobu oprávnenú konať za spoločnosť na základe splnomocnenia či poverenia. Žalovaný tiež namietal uplatnený nárok žalobkyne z dôvodu, že i v prípade ak by bola preukázaná dôvodnosť poskytnutia náhrady za neuskutočnený a žalobkyňou zaplatený zájazd, tak by poistné plnenie nepredstavovalo žalovanú sumu ale iba pomernú časť uvedenej sumy zodpovedajúcej pomeru celkovo uplatnených nárokov klientov čo vzhľadom na dohodnutú poistnú sumu 125.000 Eur a sumu uplatnených nárokov vo výške 773.037 Eur zodpovedá hodnote cca 16,17% teda sume 651,97 Eur. Žalovaný poukázal na článok 10 bod 5 VPP podľa, ktorého ak súčet nárokov všetkých poistených, ktorí poisťovateľovi oznámili škodovú udalosť najneskôr do 1 mesiaca od vzniku škodovej udalosti, prevýši poistnú sumu plnenie poisťiteľa sa každému z nich zníži v pomere dojednanej poistnej sumy k súčtom ich uplatnených nárokov na poistné plnenie. Súd prvej inštancie nepovažoval túto námietku žalovaného za relevantnú. Obmedzenie poistného plnenia vyplývajúce z dojednaní žalovaného ako poisťovateľa s cestovnou kanceláriou ohľadne obmedzenia poistného plnenia teda práva žalobkyne ako spotrebiteľa je vo vzťahu k žalobkyňi neúčinné a žalobkyňu nezaväzuje. Nie je možné, aby žalobkyňi ako subjektu, ktorý nemal možnosť ovplyvniť znenie zmluvy a dojednané podmienky, nebol vyplatený nárok v plnej výške. Žalobkyňa ako klient cestovnej kancelárie, ktorá bola poistená pre prípad úpadku u žalovaného má nárok na vyplatenie plnej náhrady od žalovaného ako poisťovne tejto cestovnej kancelárie, teda nárok v celom rozsahu a bez akéhokoľvek krátenia. Súd prvej inštancie tiež poukazuje na tú skutočnosť, že žalovaný navyše doposiaľ nevyplatil žiadne poistné plnenie, neuspokojil ani jeden uplatnený nárok a nie je zrejme v akej výške poistné plnenie iným osobám poskytne a či ho vôbec poskytne. Žalovaný ani nepreukázal, že doposiaľ uplatnené nároky iných objednávateľov zájazdu sú uplatnené vo vyššej sume ako bola dohodnutá poistná suma, či sú tieto iné nároky uplatnené riadne a včas a či na základe ich uplatnenia vôbec bude povinný plniť. Žalovaný len vo všeobecnosti na túto skutočnosť poukázal, pričom však nijaké dôkazy nepredložil. Žalobkyňa si voči žalovanému uplatnila i nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5% p.a. zo sumy 4.032,00 Eur odo dňa 08.03.2017 do zaplatenia. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je i v časti uplatnených úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4.032,00 Eur od 08.03.2017 do zaplatenia dôvodná a preto žalobe v tejto časti vyhovel. Žalobkyňa omeškanie žalovaného dňom 08.03.2017 odvodzovala odo dňa nasledujúceho po oznámení žalovaného, že k poskytnutiu poistného plnenia nemôže pristúpiť, nakoľko poisťník si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce mu z poistnej zmluvy. Žalovaný bol podľa § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka povinný poskytnúť plnenie do pätnástich dní po skončení vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť, pričom vyšetrenie malo byť vykonané bez zbytočného odkladu. Zo žiadnych listinných dokladov nevyplýva kedy žalovaný vôbec začal šetrenie poistnej udalosti a kedy toto šetrenie ukončil. Žalobkyňa si u žalovaného uplatnila nárok na náhradu škody z poistenia zájazdu listom zo dňa 07.03.2016. Žalovaný plnenie žalobkyňi nevyplatil a s jeho výplatou sa dostal do omeškania minimálne odo dňa nasledujúceho po oznámení, že plnenie žalobkyňi neposkytne. Súd prvej inštancie o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, teda podľa úspechu žalobkyne v spore a priznal plne úspešnej žalobkyňi v konaní voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

9. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý poukázal na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a navrhol odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobu žalobkyne voči žalovanému zamietne. V podanom odvolaní žalovaný namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za nesprávny, nezákonný a právne názory vyslovené súdom prvej inštancie za ústavne nekonformné. Má za to, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodol podľa jeho názoru na základe nepodložených právnych konštrukcií, ktoré navyše nedostatočne odôvodnil. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku, zo strany súdu prvej inštancie bol zaujatý nesprávny právny názor, že predmetný súdny spor je potrebné považovať za spotrebiteľský. Predmetom prejednávanej veci je rozhodovanie o nárokoch žalobkyne, ktoré si uplatňuje z povinného zmluvného poistenia v zmysle poistnej zmluvy č. 1699000015 uzatvorenej medzi žalovaným ako poisťiteľom a spoločnosťou Fantravel s.r.o. ako poisťníkom uzavretej v zmysle § 788 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc zo

znenia § 2 písm. i) zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že nakoľko službou je akákoľvek činnosť alebo výkon, ktorý je ponúkaný spotrebiteľovi odplatne alebo bezodplatne, tak potom v kontexte § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka má žalovaný za preukázané, že poukázanie poisťného plnenia v prospech poisteného nenapĺňa zákonnú definíciu pojmu služba, nakoľko poskytnutie plnenia zo strany poisťovne nepredstavuje službu poskytovanú poistenému, ale ide o službu poskytovanú poisťníkovi. Taktiež vzhľadom na definíciu pojmu obchodník žalovaný rovnako nenapĺňa vo vzťahu k žalobkyni uvedenú definíciu. S poukazom na uvedené skutočnosti má žalovaný za preukázané, že uvedený súdny spor nepredstavuje spotrebiteľský vzťah. Ďalej žalovaný namietal, že zo strany prvoinštančného súdu došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu otázky týkajúcej sa preukázania existencie úpadku cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o., a to zo strany žalobkyne, na ktorej v predmetnom súdnom konaní bolo dôkazné bremeno. Z vykonaného dokazovania zo strany prvoinštančného súdu pritom vyplýva, že nebol relevantným spôsobom preukázaný skutočný a reálny úpadok Fantravel s.r.o. v kontexte príslušných zákonných ustanovení, ale tento je zo strany konajúceho súdu odvodzovaný len od skutočnosti, že uplynula 30 dňová lehota, v ktorej cestovná kancelária nebola schopná plniť viacerým veriteľom, a to bez preukázania skutočnosti, že či Fantravel s.r.o. nebol schopný reálne plniť svoje záväzky alebo šlo z jeho strany len o neochotu poskytnúť dané plnenia. Fantravel s.r.o. do dnešného dňa neposkytol žalovanému súčinnosť, na základe ktorej by bolo možné relevantným spôsobom posúdiť majetkové pomery za účelom riadneho zistenia existencie / neexistencie úpadku, a tým aj prípadného vzniku poisťnej udalosti. Žalovaný má za to, že za uvedeného stavu je na posúdenie skutočnosti existencie alebo neexistencie úpadku na strane Fantravel s.r.o. oprávnený iba príslušný konkurzný súd. Nakoľko zo strany Fantravel s.r.o. neboli žalovanému predložené dokumenty, na základe ktorých by bolo možné posúdiť otázku skutočného predĺženia, nebolo ani preukázané, že Fantravel s.r.o. skutočne je v predĺžení. Žalovaný má tak za to, že v predmetnom súdnom konaní nedošlo k relevantnému preukázaniu vzniku úpadku na strane Fantravel s.r.o., tento sa bez ďalšieho nepredpokladá a teda nedošlo ani k vzniku poisťnej udalosti, a v neposlednom rade teda žalobkyňa v predmetnom súdnom konaní neunesla na nej spočívajúce dôkazné bremeno vo veci tvrdených skutočností. Taktiež žalovaný namietal, že v prípade dodatočného preukázania úpadku spoločnosti Fantravel s.r.o. v mesiaci 12/2015, by prioritne bolo nevyhnutné z poisťného plnenia odškodniť klientov cestovnej kancelárie, ktorí si prihlásili ich nároky u žalovaného v lehote 1 mesiaca od vzniku škodovej udalosti, a to v súčte maximálne do výšky poisťnej sumy 125.000 Eur. Až v prípade, že tieto nároky by neprevýšili uvedenú poisťnú sumu, bolo by možné pristúpiť k pomernému poisťnému plneniu zvyšnej časti klientov Fantravel s.r.o., avšak iba do výšky zvyšku poisťnej sumy. S poukazom na to, že uvedený spor nepredstavuje spotrebiteľský spor, má za preukázané, že zdôvodnenie uvádzané prvoinštančným súdom vo veci nemožnosti prípadnej aplikácie čl. 10 ods. 5 VPP vo veci vyplatenia len pomernej časti poisťného plnenia, a to práve z dôvodu, že v danom prípade má ísť o spotrebiteľský spor, nemôže v celom rozsahu rovnako obstáť.

10. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne, riadne a dostatočne zdôvodnené a preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Žalobkyňa uviedla, že námietku žalovaného, že nejde o spotrebiteľský spor, nepovažuje za správnu. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy, ale možno ju označiť za druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť. Je nepochybné, že hlavný zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a cestovnou kanceláriou je vzťahom spotrebiteľ a dodávateľ. Keďže v rámci tohto hlavného zmluvného vzťahu existuje povinne zmluvne aj vedľajší zmluvný, poisťný vzťah uzatvorený medzi cestovnou kanceláriou a žalovaným, ktorého povinný vznik zákon určuje najmä kvôli ochrane spotrebiteľa. Aj keby sa opomenul tento dôvod, pre ktorý súd nepovažoval obmedzenie poisťného plnenia tak, ako to požadoval žalovaný, súd uviedol aj druhý dôvod - neunesenie dôkazného bremena tvrdenia žalovaným. Žalovaný síce v konaní predložil zoznam mien, dátumov a súm, ktoré si uplatnili u neho údajne poškodení klienti cestovnej kancelárie z dôvodu neuskutočnenia zájazdu a úpadku, ale tento zoznam nemožno považovať za dôkaz, ale iba za tvrdenie existencie právnej skutočnosti, ktorú ale nepreukázal dôkazmi, hoci tak mal a mohol urobiť, nakoľko týmito dôkazmi disponuje. Ak teda žalovaný nepreukázal, že boli u neho uplatnené nároky na poisťné plnenie nad sumu 125,000 Eur, nie je vôbec dôvod prihliadať na obmedzenie poisťného plnenia, ktoré by sa malo uplatniť v prípade, že boli uplatnené nároky na túto sumu. Ohľadom ďalšieho odvolacieho dôvodu, a to nepreukázania úpadku cestovnej kancelárie žalobkyňa uvádza, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne nové skutkové či právne skutočnosti odlišné od tých, s ktorými sa mala žalobkyňa možnosť oboznámiť z predchádzajúcich písomných a ústnych vyjadrení žalovaného. Z toho dôvodu teda žalobkyňa poukazuje na svoje skoršie vyjadrenia.

11. Vyjadrenie žalobkyne bolo riadnym spôsobom doručené právnomu zástupcovi žalovaného, ktorý však v súdom stanovenej lehote nepodal svoju repliku.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, resp. ich právni zástupcovia, upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, dôvodnosť odvolania, boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré nepochybne existovali v čase vyhlásenia rozsudku, v čase podania odvolania.

13. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým tento súd zaviazal žalovaného na náhradu žalovanej sumy spolu s príslušenstvom a na to nadväzujúci výrok o náhrade trov konania, je vecne a právne správny, je výsledkom vykonaného dokazovania, a ako taký ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP). Odvolateľ v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne, právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou, a teda aj odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania.

14. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa ako objednávateľ uzatvorila s cestovnou kanceláriou Fantravel s.r.o. ako obstarávateľom dňa 09.12.2015 Zmluvu o obstaraní zájazdu. Za zájazd žalobkyňa zaplatila celkom 4.032,00 Eur. Obstarávateľ zájazdu cestovná kancelária Fantravel s.r.o. mal so žalovaným uzatvorenú poistnú zmluvu v čase uzavretia zmluvy o obstaraní zájazdu poistnú zmluvu číslo 6587076983 (číslo návrhu 1XXXXXXXXXX), ktorá bola uzatvorená dňa 07.11.2015 a bolo ňou dojednané poistenie na dobu určitú od 01.12.2015 do 30.11.2016. Žalobkyňou objednaný a zaplatený zájazd sa neuskutočnil, cestovná kancelária oznámila na svojich webových stránkach, že je nútená vyhlásiť platobnú neschopnosť a oznámila, že oprávnené požiadavky na refundáciu je potrebné zaslať do poisťovne a že poistenie pre prípad úpadku rieši poisťovňa Kooperativa, a.s. Žalobkyňa si u žalovaného uplatnila nárok na náhradu škody z poistenia zájazdu pre prípad úpadku dňa 07.03.2016. Žalovaný žalobkyňu oznámil listom zo dňa 07.03.2017, že k poskytnutiu poistného plnenia nemôže pristúpiť, nakoľko neexistuje právny základ resp. tento právny základ nie je preukázaný právne relevantnými dôkazmi, pre poskytnutie poistného plnenia.

15. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že žalobkyňa bola objednávateľom zájazdu, destinácia Kuba v termíne 25.12.2015 - 07.01.2016, doprava letecky, ubytovanie Gran Caribe Club Kawama *** pre tri osoby za cenu spolu 4.032,00 Eur, ktorý mala zabezpečiť cestovná kancelária Fantravel s.r.o., a že za zájazd žalobkyňa zaplatila cenu zájazdu vo výške 4.032,00 Eur a že dojednaný zájazd sa nezrealizoval a Fantravel s.r.o. cenu zájazdu žalobkyňu nevrátila.

16. Nakoľko žalobkyňa ako objednávateľ zájazdu uhradila cenu objednaného zájazdu vo výške 4.032,00 Eur, ktorý nebol cestovnou kanceláriou uskutočnený, vzniklo jej právo voči cestovnej kancelárii na vrátenie ceny zájazdu. V prípade, ak sa zájazd neuskutoční a cestovná kancelária nevráti objednávateľovi zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu z dôvodu jej úpadku, táto skutočnosť predstavuje poistnú udalosť v zmysle ust. § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 281/2001 Z.z., na základe ktorej vzniká objednávateľovi právo na poistné plnenie od poistiteľa, s ktorým má cestovná kancelária uzavretú zmluvu o poistení zájazdu. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že sa zájazd neuskutočnil, ani že cestovná kancelária nevrátila objednávateľovi celú zaplatenú cenu zájazdu. Žalovaný však v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v odvolaní popieral, že by dôvodom nevrátenia ceny zájazdu bol úpadok cestovnej kancelárie Fantravel s.r.o. (neschopnosť reálne plniť svoje záväzky), ktorý podľa jeho názoru nebol v konaní preukázaný žalobkyňou, pričom od úpadku treba podľa žalovaného odlišovať tzv. „neochotu“ vrátiť dlžné peňažné prostriedky (poskytnúť dané plnenia).

17. Odvolací súd sa v otázke posúdenia a preukázania úpadku Fantravel s.r.o. ako predpokladu dôvodnosti uplatneného nároku v konaní, plne stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, a to aj s poukazom na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Co/111/2019-264 (v skutkovo a právne totožnej veci) (ako aj rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 7CoCsp/18/2021-171) podľa ktorého: „Zákon č. 281/2001 Z.z. obsahuje v súvislosti s pojmom úpadok použitým v § 9 poznámku pod čiarou odkazujúcu na zákon č. 328/1991 Z.z. o konkurze a vyrovnaní účinný do 31.12.2005. Tento zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2006, teda i v čase kedy malo dôjsť k poistnej udalosti. Je teda nepochybné, že pojem úpadok je potrebné vykladať v súlade s jeho legálnou definíciou uvedenou v § 3 ods. 1 veta prvá zákona č. 7/2005 Z.z., podľa ktorej dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený. Zákon ďalej bližšie definuje v § 3 ods. 2 pojem platobná neschopnosť, pod ktorou sa v prípade právnickej osoby rozumie stav, ak nie je schopná plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Za jednu pohľadávku pri posudzovaní platobnej schopnosti dlžníka sa považujú všetky pohľadávky, ktoré počas 90 dní pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu pôvodne patrili len jednému veriteľovi. Ak peňažnú pohľadávku nemožno voči dlžníkovi vymôcť exekúciou alebo ak dlžník nespĺnil povinnosť uloženú mu výzvou podľa § 19 ods. 1 písm. a), predpokladá sa, že je platobne neschopný. V ustanovení § 3 ods. 3 je legálne definovaný pojem predĺženie tak, že predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. Pri stanovení hodnoty záväzkov a hodnoty majetku sa vychádza z účtovníctva alebo z hodnoty určenej znaleckým posudkom, ktorý má pred účtovníctvom prednosť a prihliadne sa aj na očakávateľné výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku, ak možno so zreteľom na všetky okolnosti odôvodnene predpokladať, že bude možné v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku pokračovať. Do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti, ani suma záväzkov, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky. Detaily spojené s určovaním, či je dlžník v úpadku bližšie potom upravuje vyhláška č. 643/2005 Z.z. Z vyššie uvedeného vyplýva, že úpadok je objektívny stav, vyplývajúci z ekonomickej situácie dlžníka. Úpadok sa nevyhlasuje, nezakladá sa rozhodnutím súdu, ani iného orgánu, jeho existencia alebo prezumovaná existencia je iba predpokladom pre postup súdu, veriteľov a ďalších subjektov podľa zákona č. 7/2005 Z.z. Dlžník môže byť v úpadku i bez toho, aby bolo iniciované konanie podľa zákona č. 7/2005 Z.z., i keď v danom prípade spravidla pôjde o porušenie povinností dlžníka, resp. štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu dlžníka podľa § 11 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. Odvolací súd zastáva názor, že žalobcovi sa v dostatočne hodnoverne podarilo preukázať, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. ako dlžník sa dostal do úpadku vo forme platobnej neschopnosti. Žalobca poukázal na ďalších veriteľov, ktorí si podobne ako on objednali a zaplatili zájazd, ktorý nebol uskutočnený, pričom žalovaný toto tvrdenie nepoprel, ale naopak ho potvrdil, pričom v rámci svojej obrany tvrdil, že eviduje 429 prihlásených žiadateľov o poskytnutie poistného plnenia z celkovou sumou uplatnených nárokov vo výške 773.037 Eur. Z vykonaných dôkazov bolo tiež zrejmé, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. je dlžníkom i voči verejnoprávnym veriteľom, konkrétne mala ku dňu 18.5.2017 daňový nedoplatok vo výške 300 Eur, nedoplatok preddavku poistného voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. minimálne vo výške 1 745,98 Eur, dlh voči Sociálnej poisťovni vo výške 914,72 Eur. Žalovaný v neposlednom rade nerozporoval skutočnosť, že Fantravel s.r.o. reálne ukončil svoju činnosť a neuskutočnil zájazdy, ktoré si uňho objednávateľia objednali. Vyhodnotiť tento stav nie ako (prinajmenšom) platobnú neschopnosť, ale len ako „neochotu“ plniť svoje záväzky, ako tvrdil žalovaný, je veľmi účelová interpretácia faktov, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Pokiaľ nebol úpadok objektívne zistený napríklad znaleckým posudkom alebo postupom podľa zákona č. 7/2005 Z.z., bolo by v zásade každé nesplnenie povinnosti splniť splatný záväzok možné označiť len za neochotu platiť. Neochota je ale subjektívna psychologická kategória, ktorú nemožno skúmať u právnickej osoby, ale iba u fyzických osôb, ktoré sú oprávnené utvárať vôľu právnickej osoby a konať za ňu. Dokazovanie v tomto smere nebolo žalovaným navrhnuté. Ako prinajmenšom nepriamy dôkaz v tejto súvislosti môže slúžiť vyjadrenie publikované na internetovej stránke www.fantravel.sk, ktorého autorom má byť Miklós Dima, konateľ tejto spoločnosti, ktorý sa okrem iného vyjadril: „...sme nútení vyhlásiť platobnú neschopnosť“. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca v rámci možností, ktoré mal ako objednávateľ zájazdu, preukázal skutočnosti, ktoré dostatočne odôvodňujú vysoko pravdepodobný záver, že cestovná kancelária Fantravel s.r.o. sa dostala do úpadku. Zisťovanie skutkového stavu vždy počíta s dosiahnutím určitej miery pravdepodobnosti, nakoľko nie je objektívne možné dokonale zrekonštruovať žiaden dej z minulosti. Všetko vyššie uvedené žalobca preukázal napriek tomu, že ho v otázke existencie úpadku cestovnej kancelárie podľa názoru odvolacieho súdu vôbec nezaťažovalo dôkazné bremeno, ale toto

naopak ležalo na žalovanom s poukazom na hmotnoprávnu úpravu poistenia zázradu. Tento záver je potrebné prijať napriek tomu, že nie je spravidla prípustné požadovať od strán, aby v konaní splnili negatívnu dôkaznú povinnosť, teda aby preukazovali neexistenciu určitej skutočnosti, ktorej danosť popierajú a protistrana ju tvrdí. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010, podľa ktorého: „Samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Breme tvrdenia a dôkazné breme vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti.“ Právna konštrukcia poistenia zázradu tvorená ustanoveniami § 9 a nasl. zákona č. 281/2001 Z.z. umožňuje uplatnenie výnimky pripustenej i Najvyšším súdom SR vo vyššie citovanom rozhodnutí, presúvajúcej dôkazné breme, a to dokonca vo forme negatívnej dôkaznej povinnosti, na žalovaného. V zmysle § 11 ods. 4 zákona č. 281/2001 Z.z. cestovná kancelária je povinná pred uzatvorením poistenia zázradu a kedykoľvek počas trvania poistenia zázradu umožniť poisťiteľovi na jeho žiadosť prístup ku všetkým dokladom, ktoré súvisia s poistením zázradu, a podať k nim vysvetlenie. Je to teda práve poisťiteľ, (žalovaný), kto má zákonné právo na prístup k dokladom súvisiacim s poistením zázradu. Medzi tieto doklady treba zaradiť aj účtovné závierky, prípadne priamo účtovné doklady, ktoré umožňujú objektívne zistiť ekonomický stav poisťníka, teda cestovnej kancelárie. Je potom na poisťiteľovi, aby si v poisťnej zmluve dojednal konkrétny rozsah a obsah sprístupnených dokladov a prístup k nim si vynucoval, aby mohol v prípade vzniku poisťnej udalosti náležite vykonať jej vyšetrenie v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého by si urobil úsudok tiež o tom, či je poisťník v úpadku. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť všeobecný záver, že práva garantované právnym poriadkom je potrebné chápať ako praktické a účinné, nie teoretické a iluzórne (porovnaj Artico proti Taliansku, zo dňa 13. mája 1980, sťažnosť č. 6694/74, bod 33, kde sa ESLP venoval konkrétne právu na súdnu ochranu, ale tam uvedené závery sú aplikovateľné univerzálne). Poistenie zázradu, ktoré by od objednávateľa, ktorým je spravidla spotrebiteľ, požadovalo za účelom získania poisťného plnenia preukázanie, že cestovná kancelária je objektívne v úpadku, by bolo iba iluzórne. Objednávateľ zázradu nemá zákonné ani praktické možnosti sledovať vývoj ekonomickej situácie cestovnej kancelárie, nemá prístup k jej účtovníctvu a už vôbec uňho nemožno predpokladať dostatočné znalosti, aby bol schopný fakticky s odbornou starostlivosťou identifikovať úpadok cestovnej kancelárie. V tomto svetle sa žalovaným vznášaná námietka, že žalobca dostatočne nepreukázal úpadok cestovnej kancelárie, javí ako krajne absurdná. Naopak poisťovňa (žalovaný) musí disponovať dostatočným materiálnym i odborným zázemím, aby mohol predmet svojho podnikania vykonávať s odbornou starostlivosťou, teda pred vznikom a počas trvania poisťného vzťahu, ako aj v prípade vzniku poisťnej udalosti, požadovať od poisťníka doklady a vysvetlenia, ktoré mu umožnia spoznať, či nastala poisťná udalosť. Ako už bolo uvedené, disponuje tiež na tento účel potrebnými zákonnými oprávneniami (napr. § 793 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo spomenutý § 11 ods. 4 zákona č. 281/2001 Z.z.) a môže v poisťnej zmluve zaviazat' poisťníka na konkrétnu súčinnosť. Je potrebné dodať, že žalovaný nepreukázal, že by cestovná kancelária Fantravel s.r.o. nebola v úpadku. Z jeho tvrdení vyplývalo, že túto skutočnosť preukázat' nevie, nakoľko Fantravel s.r.o. mu neposkytla súčinnosť. Porušenie povinnosti poisťníkom však nemôže byť na ujmu zákonných práv žalobcu“.

18. Nakoľko pre účely posúdenia nároku na poisťné plnenie z poistenia zázradu je potrebné považovať z vyššie uvedených dôvodov cestovnú kanceláriu Fantravel s.r.o. za obchodnú spoločnosť v úpadku, a teda boli splnené všetky predpoklady pre vznik povinnosti žalovaného poskytnúť poisťné plnenie (t.j. okrem úpadku i to, že zázrad sa neuskutočnil a objednávateľovi nebol vrátený preddavok alebo cena zázradu), bolo potrebné vysporiadať sa otázkou výšky poisťného plnenia. Žalovaný namietal, že aj v prípade, ak by žalobkyňa mala nárok na poisťné plnenie, v zmysle článku 6 ods. 1 písm. a) a článku 10 ods. 5 Všeobecných poisťných podmienok žalovaného, výška poisťného plnenia by predstavovala iba pomernú časť uplatnenej sumy, nakoľko všetky nároky na poisťné plnenie, ktoré žalovaný evidoval v počte 429 a v súhrnnej výške 773.037 Eur, by museli byť uspokojené iba pomerne, do výšky poisťnej sumy 125.000 Eur určenej v článku 3 poisťnej zmluvy. Odvolací súd opätovne poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/111/2019 - 264, v zmysle ktorého: „Otázka limitácie nárokov objednávateľov zázradu na poisťné plnenie z poistenia zázradu výškou zmluvnej poisťnej sumy bola

už opakovane predmetom riešenia súdmi v Českej republike, pričom v tejto veci rozhodoval napokon až Ústavný súd ČR. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že tak slovenský zákon č. 281/2001 Z. z. a zákona č. 170/2018 Z. z., ktorý ho zrušil a nahradil od 1.1.2019, ako i v ČR platný zákon č. 159/1999 Sb., z ktorého vychádzali pri rozhodovaní súdy ČR, mali v relevantných ustanoveniach obdobné znenie. Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. v náleze sp. zn. III. ÚS 1996/13 zo dňa 16. júla 2015 konštatoval, že ochrana spotrebiteľa predstavuje jeden z princípov, na ktorých je založené fungovanie Európskej únie a ktorými sa musí Česká republika ako jej členský štát, resp. jej orgány pri svojej činnosti riadiť. Musí ich rešpektovať pri začleňovaní obsahu úijného práva do vnútroštátneho právneho poriadku, alebo naopak sa v dôsledku členstva v Európskej únii určitej úpravy zdržať (tzv. pozitívna a negatívna implementácia), ako to pre ňu vyplýva z čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii a najmä z čl. 291 ods. 1 v spojení s čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Ústavný súd zdôraznil, že z tohto záväzku vyplýva pre súdnu moc povinnosť interpretovať a aplikovať vnútroštátne právo eurokonformným spôsobom, t.j. pri viacerých výkladových variantoch je nutné zvoliť ten, ktorý bude v súlade s právom Európskej únie, v danom prípade najmä v súlade s pravidlami stanovenými v smernici Rady zo dňa 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb (90/314/EHS). To znamená, že pri posudzovaní nároku spotrebiteľa zo zvláštnej právnej úpravy poistenia záruk pre prípad úpadku cestovnej kancelárie nie je možné použiť obmedzenie poistného plnenia vyplývajúce či už z § 28 ods. 1 a 3 zákona č. 37/2004 Sb., o poisťovních podmienkach poisťovne, lebo súkromnoprávne dojednanie dvoch podnikateľských subjektov nemôže viesť k vylúčeniu alebo obmedzeniu zákonných nárokov spotrebiteľa, ktorý navyše na toto súkromnoprávne dojednanie nemá akýkoľvek vplyv. Dojednanie poisťovne s cestovnou kanceláriou, ktoré obmedzuje práva spotrebiteľa zaručené právom Európskej únie a následne tiež ustanoveniami § 6 až 8 zákona č. 159/1999 Sb., je tak vo vzťahu k spotrebiteľovi neúčinné, respektíve ho - ako subjekt stojaci mimo nimi uzavretú zmluvu - nezaväzuje, takže nemôže byť premietnuté do jeho právnej pozície; neposkytnutie plnej náhrady (the refund of all money paid over, die Erstattung aller vom Verbraucher gezahlten Beträge) by preto odporovalo záväzkom Českej republiky vyplývajúcich z jej členstva v Európskej únii (čl. 1 ods. 2, čl. 10a ods. 1 Ústavy Českej republiky). V Českej republike následne došlo k novelizácii zákona č. 159/1999 Sb., ktorou bolo jednoznačne a výslovne zákonodarcom vyjadrené, že objednávateľ zájazdu má na základe poistenia zájazdu právo na uspokojenie svojich nárokov v plnej výške. V náleze sp. zn. IV. ÚS 2370/15 zo dňa 14. júna 2016 rovnako Ústavný súd ČR vyslovil, že v tomto zmysle bolo potrebné vykladať zákon č. 159/1999 Sb. aj pred danou novelizáciou. K vyššie uvedeným právnym záverom sa opätovne Ústavný súd ČR prihlásil v náleze sp. zn. IV. ÚS 3092/16 zo dňa 18. júla 2017 a možno ich považovať za ustálené. Ústavný súd ČR nie je síce najvyššou súdnou autoritou v zmysle článku 2 ods. 2 C.s.p., napriek tomu môže i judikatúra zahraničných súdov, najmä vo veciach, ktoré neboli prejednávané súdmi v SR alebo sa typovo vyskytujú v slovenských podmienkach len sporadicky, slúžiť ako významný zdroj inšpirácie pre slovenskú súdnu prax. Právne závery súdov štátov EÚ a osobitne súdov ČR majú o to väčší význam z dôvodu, že právne poriadky členských štátov EÚ sa neustále približujú (aproximujú) a v prípade ČR ide navyše o krajinu, s do veľkej miery rovnakým alebo aspoň veľmi podobným právnym vývojom ako SR. Ustanovenia § 9 až § 11 zákona č. 281/2001 Z. z. je i v slovenských podmienkach eurokonformné, teda v súlade so smernicou Rady č. 90/314/EHS zo dňa 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb, vykladať v tom zmysle, že objednávateľ zájazdu má na základe povinného poistenia zájazdu v prípade poistnej udalosti právo na plnú náhradu nevráteného preddavku alebo ceny zájazdu, ktorý zaplatil. Poistiteľ a poistník (cestovná kancelária) nemôžu svojou súkromnoprávnou dispozíciou, obmedziť zákonné práva objednávateľa zájazdu. Poistnú zmluvu súd skúma v zásade len v tom rozsahu, či bola platne uzavretá medzi poistiteľom a poistením, a teda či je žalovaná poisťovňa v konaní pasívne vecne legitimovaná. Akékoľvek ďalšie zmluvné ustanovenia, vrátane ustanovení všeobecných obchodných podmienok a prípadných iných častí zmluvnej dokumentácie sú záväzné len inter partes, teda medzi poistiteľom a poistníkom, ktorí zmluvu dojednali, nemôžu nijako zhoršiť právne postavenie žalobcu, ktoré je kogentne determinované zákonom č. 281/2001 Z. z. Limitácia výšky poistného plnenia ustanoveniami poistnej zmluvy je v tomto prípade irelevantná.“

19. Na základe vyššie uvedeného je odvolací súd toho názoru, že pre účely posúdenia nároku na poistné plnenie z poistenia zájazdu je potrebné považovať z citovaných dôvodov cestovnú kanceláriu Fantravel s.r.o. za obchodnú spoločnosť v úpadku, a boli tak splnené všetky predpoklady pre vznik povinnosti žalovaného poskytnúť poistné plnenie (úpadok Fantravel s.r.o. v zmysle poistnej zmluvy so žalovaným, VPP a definície úpadku podľa zákona č. 7/2005 Z.z., skutočnosť, že zájazd sa neuskutočnil a objednávateľovi nebola vrátená cena zájazdu). Žalobkyňa má titulom poistného plnenia právo na úhradu zaplatenej ceny zájazdu 4.032,00 Eur (v plnej výške), bez ohľadu na poistnú sumu a súhrnnú výšku u žalovaného uplatnených nárokov na poistné plnenie. Súd prvej inštancie preto rozhodol správne, keď

žalovaného zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy i s úrokmi z omeškania (voči ktorým žalovaný v odvolaní vecne nenamietal).

20. Záverom považuje odvolací súd za potrebné vyjadriť sa i k odvolacej námietke žalovaného, ktorý nesúhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že predmetné konanie je spotrebiteľským sporom. Na vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je podľa odvolacieho súdu jednoznačne potrebné pozerieť ako na vzťah spotrebiteľský. V zmysle § 9 zákona č. 281/2001 Z. z. cestovná kancelária je povinná dohodnúť poistenie zájazdu, na ktorého základe vzniká objednávateľovi právo na poistné plnenie v prípadoch ďalej týmto ustanovením konkretizovaných. Poistným rizikom v poistnej zmluve uzavretej medzi žalovaným a poisťníkom sú prípady uvedené v § 9 ods. 1 zákona č. 281/2001 Z. z., v súdnej veci nastala poistná udalosť vychádzajúca z poistného rizika podľa § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 281/2001 Z. z., teda cestovná kancelária z dôvodu svojho úpadku nevrátila objednávateľovi zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu v prípade, ak sa zájazd neuskutočnil. Je nepochybné, že poistná zmluva bola uzavretá medzi žalovaným ako poisťiteľom a cestovnou kanceláriou ako poisťníkom, avšak nemožno opomenúť, že i keď ide o poistenie založené zmluvou, jej uzavretie predpokladá (a ukladá) zákon, ktorý tiež stanovuje, kto je subjektom majúcim právo na poistné plnenie - je ním objednávateľ zájazdu. Zo zákona tiež vyplýva, že poistený je v tomto prípade majetok objednávateľa zájazdu, nie majetok cestovnej kancelárie. Tento záver potvrdzuje i ustanovenie § 11 ods. 5 zákona č. 281/2001 Z. z., podľa ktorého nároky objednávateľa, ktoré mu vznikli k cestovnej kancelárii v dôsledku nesplnenia zmluvy o zájazde v prípadoch uvedených v § 9 ods. 1, prechádzajú na poisťiteľa, a to až do výšky poistného plnenia, ktoré poisťiteľ poskytol objednávateľovi. Takáto konštrukcia je typická pre poistenie majetku, kedy na poisťiteľa prechádzajú nároky poisteného (porovnaj § 813 Občianskeho zákonníka) voči subjektu, ktorý spôsobil poistnú udalosť, ktorým je v tomto prípade cestovná kancelária (poisťník). Ak by išlo o poistenie cestovnej kancelárie, nemohol by sa poisťiteľ po tom, čo poskytol poistné plnenie, domáhať regresu voči cestovnej kancelárii. Právo poisťiteľa na regres voči poistenému (ak by ním bola cestovná kancelária, ako tvrdí žalovaný) by úplne popieralo zmysel poistenia, pojmovo by o poistenie vôbec nešlo. Objednávateľa zájazdu je v prípade zmluvy o poistení zájazdu potrebné považovať za poisteného, teda osobu, v prospech ktorej je poistenie uzavreté v súlade s § 794 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takáto osoba je od prejavenie súhlasu s poistnou zmluvou (ktorý môže byť daný aj dodatočne pri uplatnení práv vyplývajúcich z poistnej udalosti podľa § 794 ods. 2 Občianskeho zákonníka) nepochybne v záväzkovoprávnom vzťahu s poisťiteľom. Uvedené platí napriek tomu, že v prípade tohto druhu poistenia ide o prísne zákonne regulovaný inštitút a záväzkovoprávny vzťah tu v zásade iba určuje konkrétnu zaviazanú poisťovňu, samotný obsah záväzku (vzájomné práva a povinnosti) sú určené zákonom, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že poistený nemá žiadnu možnosť ovplyvniť obsah poistnej zmluvy. Vzhľadom na postavenie poisťiteľa, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie poisťovacích služieb, ide nepochybne o dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka; v prípade poisteného, ktorý pri prejavení súhlasu s poistnou zmluvou nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, ide jednoznačne o spotrebiteľa podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Prihliadajúc na uvedené hmotnoprávne postavenie strán sporu je predmetný spor jednoznačne spotrebiteľský v súlade s § 290 CSP.

21. Pretože odvolací súd nezistil žiadne pochybenie, rozsudok prvoinštančného súdu ako správny potvrdil. Nakoľko ani v odvolaní žalovaný neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by iným spôsobom boli spôsobilé vyhodnotiť stav zistený prvoinštančným súdom, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné a preto rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk, by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

23. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, a preto jej

vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).